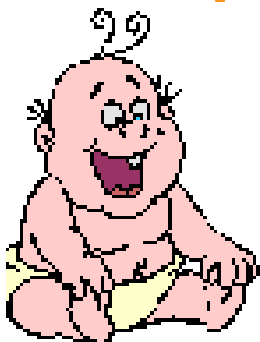

Ігри для розвитку мовлення дітей

«Луна»

Грати можна удвох і великою групою. Обираємо ведучого (він і буде «луною»), який має повторювати те, що йому скажуть. Почніть із простих слів, потім перейдіть до важких і довгих. Спробуйте пропонувати для повторення віршовані і прозаїчні фрази. Якщо «Луна» відповіла правильно п'ять разів, призначайте по колу наступного учасника гри.

«Абетка»

Дитина разом із дорослим придумують та називають слова на кожен звук у абетці. Можна влаштувати змагання, хто назве слів більше, коли в дитини буде вже великий словниковий запас.

«Ланцюжок із слів»

Кожний учасник гри називає слово на той звук, який був останнім у попередньому слові. Таким чином привертаємо увагу на виокремлення необхідного за умовами гри звука і спонукаємо на добір слова, в якому цей звук буде попереду.

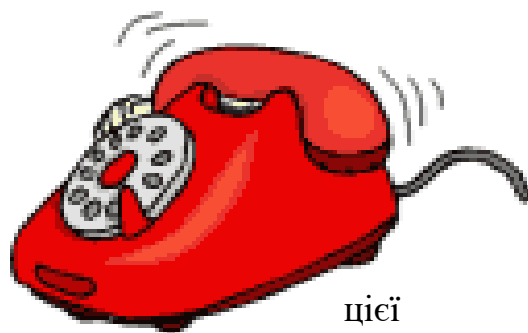
«Зіпсований телефон»

Усі, звісно ж, пам'ятають гру свого дитинства. Вона якнайкраще підходить для розвитку фонематичного слуху в дошкільників.

«Плутанина»

Звертаємо увагу дитини на те, як важливо не плутати звуки між собою. На підтвердження думки читаємо жартівливі віршики.

Височенні кучугури
намела метелиця.
Білим килимом (пісок)
під дерева стелиться.
Кімнату до свята
малі прибирали.
На стінах і вікнах
(морквини) чіпляли.
Їхав-їхав Дід Мороз
через поле, через ліс.

цієї

І (картоплю) у мішку
діточкам малим привіз.

Діти дуже люблять небилиці і з радістю можуть самі придумати такі ж жарти. Спробуйте вигадати слова, змінюючи лише одну букву, наприклад:

- * «ночі — очі;
- * мати — хати;
- * білка — гілка;
- * млин — клин».

Вправа-тест «Пиши знаками»

Вправа-тест «Пиши знаками» корисна для визначення рівня фонематичного слуху. Запропонуйте дитині записати слово, але не буквами, а знаками, позначаючи голосні звуки кружечками, а приголосні рисками. Скільки звуків у слові, стільки й знаків. Наприклад, слово «суп» слід записати так: риска, кружечок, риска. Після того, як ви переконалися, що дитина зрозуміла завдання, продиктуйте слова, а вона запише їх на аркуші паперу у вигляді «шифру».

Інший варіант цього завдання: ви пропонуєте дитині картки-картинки, на яких зображені тварини (пес, лев, слон, корова та ін.), і картки звукових схем слів, відповідні карткам-картинкам тварин, у вигляді «шифровок». Завдання дитини полягає в тому, щоб визначити, яка схема підходить до кожного слова.

Всі запропоновані і подібні ним вправи потрібно практикувати, доки дитина не навчиться легко справлятися зі всіма завданнями. Лише за цієї умови можна бути впевненими в тому, що майбутній школяр навчився розрізняти звуки на слух, а отже, і навчання грамоти не буде для нього складним.

Артикуляційна гімнастика

1. „Лопаточка”. Широкий язик висунути, розслабити, покласти на нижню губу. Слідкувати, щоб язик не тремтів. Утримувати 10-15 с.
2. „Неслухняний язичок”. Широкий язик покласти на нижню губу та промовляти “пя-пя-пя”, неначе похлопувати свій “неслухняний язичок” верхньою губою.
3. „Чашечка”. Рот широко відкрити. Широкий язик підняти угору. Потягнутися до верхніх зубів, але не торкатися їх. Утримувати в такому положенні 10-15 с.
4. „Голочка”. Рот відкрити. Язик висунути далеко вперед, напружити його та зробити вузьким. Утримувати в такому положенні 15 с.
5. „Гірка”. Рот відкрити. Бокові краї язика притиснути до верхніх кутніх зубів. Кінчиком язика доторкнутися до нижніх передніх зубів. Утримувати в

такому положенні 15 с.

6. „Трубочка”. Висунути широкий язик. Бокові краї язика завернути угору. Подмухати в отриману трубочку. Виконувати в повільному темпі 10-15 разів.

7. „Годинник”. Висунути вузький язик. Тягнутися язиком поперемінно праворуч – ліворуч. Рухати язиком з куточка рота в повільному темпі під лічбу. Виконати 10-15 разів.

8. „Конячка”. Присмоктати язик до піднебіння, клацнути язиком. Клацати повільно, сильно. Розтягувати під’язикову зв’язку. Виконати 10-15 разів.

9. „Грибок”. Відкрити рот. Присмоктати язик до піднебіння. Не відриваючи язик від піднебіння сильно відтягнути вниз нижню щелепу. Зробити 10-15 разів. На відміну від вправи „Конячка” язик не повинен відриватися від піднебіння.

10. „Гойдалка”. Висунути вузький язик. Тягнутися язиком почергово спочатку до носа, потім до підборіддя. Рот при цьому не закривати. Вправа проводиться під лічбу 10-15 разів.

11. „Смачне варення”. Висунути широкий язик, облизати верхню губу та заховати язик у глиб рота. Повторити 10-15 разів.

12. „Змійка”. Рот широко відкрити. Язик сильно висунути уперед, напружити, зробити вузьким. Вузький язик максимально висунути вперед та заховати у глиб рота. Рухати язиком в повільному темпі 10-15 разів.

13. „Маляр”. Висунути язик, рот трохи відкрити. Облизувати спочатку верхню, а потім нижню губу по колу. Виконати 10-15 разів, змінюючи напрям